

**Огляд даних про стан здійснення правосуддя
Балаклійським районним судом Харківської області
у 2023 році**

31.01.2024

м. Балаклія

Відповідно до статті 2 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суд, здійснюючи правосуддя на засадах верховенства права, забезпечує кожному право на справедливий суд та повагу до інших прав і свобод, гарантованих Конституцією і законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Територіальна підсудність Балаклійського районного суду Харківської області поширюється на Балаклійську міську, Донецьку селищну та Савинську селищну територіальні громади.

Розпорядженням Голови Верховного Суду № 11/0/9-22 від 18.03.2022 було змінено територіальну підсудність судових справ Балаклійського районного суду Харківської області на Новомосковський міськрайонний суд Дніпропетровської області, у зв'язку з чим з 18.03.2022 судочинство у Балаклійському районному суді Харківської області не здійснювалось.

Рішенням Вищої ради правосуддя від 18.05.2023 № 493/0/15-23 з 01.06.2023 була відновлена підсудність судових справ Балаклійського районного суду Харківської області.

У зв'язку з вищезазначеним у цьому огляді порівняння статистичних показників за 2023 рік здійснюється із показниками 2021 року.

У Балаклійському районному суді Харківської області 4 особи перебувають на посаді судді і мають повноваження здійснювати правосуддя, з них фактично здійснювали правосуддя у 2023 році 2 судді.

Розділ I. Загальні відомості

За даними судової статистики у 2023 році в провадження Балаклійського районного суду Харківської області надійшло 3963 справи і матеріали (звіт форми 1-мзс за 2023 рік), що у порівнянні із 2021 роком менше на 25,83 % (Таблиця № 1).

Таблиця № 1. Кількість справ і матеріалів, що надійшли в провадження суду

Справи і матеріали	Кількість справ і матеріалів, що надійшли в провадження суду				
	2023	Питома вага, %	2021	Питома вага, %	Темпи приросту, %
Кримінального судочинства	857	21,63	1580	29,57	-45,76
Адміністративного судочинства	7	0,18	59	1,10	-88,14
Цивільного судочинства	2397	60,48	2529	47,33	-5,22
Справи про адміністративні правопорушення	702	17,71	1175	21,99	-40,26
Усього	3963	100	5343	100	-25,83

Порівняння кількості розглянутих справ і матеріалів, які перебували на розгляді у суді у 2023 році із показниками 2021 року здійснено у Таблиці 2.

Найбільше в провадженні суду у 2023 році перебувало справ і матеріалів цивільного судочинства.

У порівнянні із 2021 роком питома вага справ і матеріалів цивільного судочинства менше на 5,22 %.

Середня кількість справ і матеріалів, що перебували в провадженні суду у 2023 році, на одного суддю з розрахунку на суддів, що фактично здійснювали судочинство, становить 1981,5.

Таблиця № 2. Кількість розглянутих справ і матеріалів

Справи і матеріали	Перебувало в провадженні			Розглянуто справ та матеріалів			Питома вага розглянутих справ, %		
	2023	2021	Темпи приросту, %	2023	2021	Темпи приросту, %	2023	2021	Темпи приросту, %
Кримінального судочинства	857	1734	-45,76	693	1547	-55,20	80,86	89,22	-8,36
Адміністративного судочинства	7	64	-88,14	5	56	-91,04	74,43	87,50	-13,07
Цивільного судочинства	2397	2805	-5,22	539	2490	-78,09	22,49	87,70	-65,21
Справи про адміністративні правопорушення	702	1272	-40,26	589	1133	-48,01	83,90	89,07	-5,17
Усього	3963	5875	-25,83	1826	5196	-64,86	46,08	88,44	-42,36

Питома вага розглянутих справ і матеріалів всіх категорій у 2023 році на 42,36 % менше ніж у 2021 році.

Найбільша питома вага розглянутих справ у 2023 році у справах про адміністративні правопорушення – 83,90 %, найменша у справах цивільного судочинства – 22,49 %.

Питома вага розглянутих у 2023 році справ цивільного судочинства менша на 65,21 % ніж у 2021 році.

У 2023 році 2137 справ і матеріалів залишилось не розглянутими, що на 214,73 % більше у порівнянні з 2021 роком (тоді цей показник становив 679).

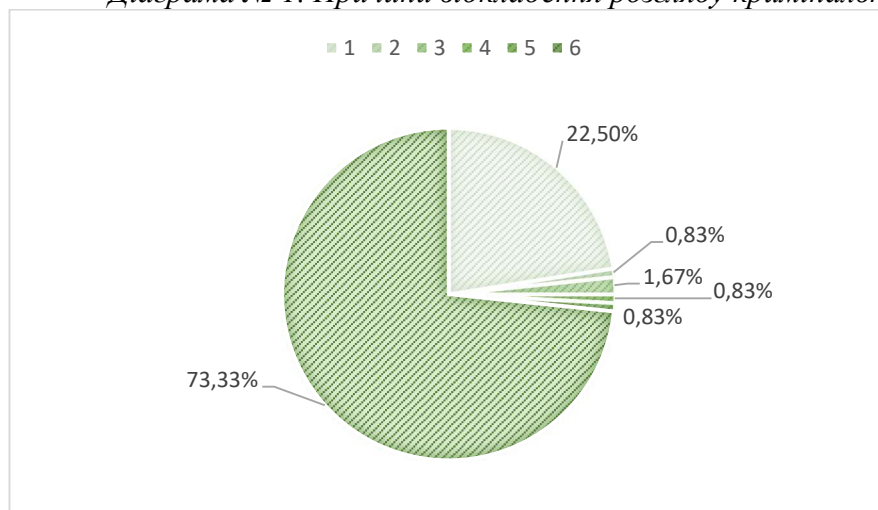
У 2023 році в 47 справах кримінального судочинства, в 1 справі адміністративного судочинства та в 16 справах цивільного судочинства, у яких відкладено розгляд та не закінчено провадження на кінець звітної періоду.

У 2023 році 2 матеріали кримінального провадження щодо 2 осіб, які тримаються під вартою понад 6 місяців, на кінець звітної періоду не розглянуто.

У справа кримінального судочинства причинами відкладення розгляду були:

1. Неприбуття обвинуваченого – 27;
2. Неприбуття прокурора – 1;
3. Неприбуття захисника – 2;
4. Неприбуття свідків, потерпілих – 1;
5. Неприбуття інших учасників провадження – 1;
6. Інші підстави – 88.

Діаграма № 1. Причини відкладення розгляду кримінальних проваджень

На Діаграмі № 1 відображено відсоткове відношення кількості випадків відкладення судових засідань із зазначених вище причин.

До інших підстав відносяться: клопотання захисника, закінчення робочого часу, продовження допиту свідків, клопотання обвинуваченого, виникнення технічних проблем, що унеможливають участь особи у судовому засіданні в режимі відеоконференції, клопотання прокурора, виклик свідків, відпустка судді, підготовка до судових дебатів, призначення експертизи, привід підозрюваного/обвинуваченого та інші підстави.

У 2023 році відкладення розгляду справ цивільного судочинства у зв'язку з неявкою учасників, що беруть участь у справі, відбувалось із причин не пов'язаних із неврученням судових повісток.

Із 58 кримінальних проваджень розглянутих у 2023 році у 5 закрито провадження, з них:

1. У 3 закрито кримінальне провадження внаслідок відмови потерпілого від обвинувачення у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення;
2. У 1 закрито кримінальне провадження у зв'язку зі смертю обвинуваченого;
3. У 1 закрито кримінальне провадження у зв'язку з не встановленням особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, у разі закінчення строків давності притягнення до кримінальної відповідальності.

У 6 кримінальних провадженнях ухвалено вирок із затвердженням угоди.

В 1 кримінальному провадженні здійснюється спеціальне судове провадження.

У 39 справах кримінального судочинства судове провадження здійснювалось у режимі відеоконференції.

У 2023 році 150 справ цивільного судочинства розглянуто у порядку спеціального провадження, з них - 144 малозначні справи.

Питома вага судових справ, у яких закінчено провадження у строк до 3 місяців у 2023 році становить 94,09% (у 2021 році цей показник становив 90,69%).

Питома вага судових справ, у яких закінчено провадження у строк понад 3 місяці до 1 року у 2023 році становить 5,91% (у 2021 році цей показник становив 8,74%).

Середня тривалість розгляду справ у 2023 році становила 28 днів.

Розділ II. Аналіз судової статистики щодо розгляду справ і матеріалів кримінального судочинства

Відповідно до даних судової статистики Балаклійського районного суду Харківської області у 2023 році (звіт форми 1-к) в провадженні суду перебували 107 справ кримінального провадження, 682 клопотання, скарги і заяви під час досудового розслідування, 68 справ в порядку виконання судових рішень.

З ухваленням вироку розглянуто 53 кримінальні провадження.

На кінець 2023 року 49 кримінальних проваджень стосовно 56 осіб залишилось не розглянутими.

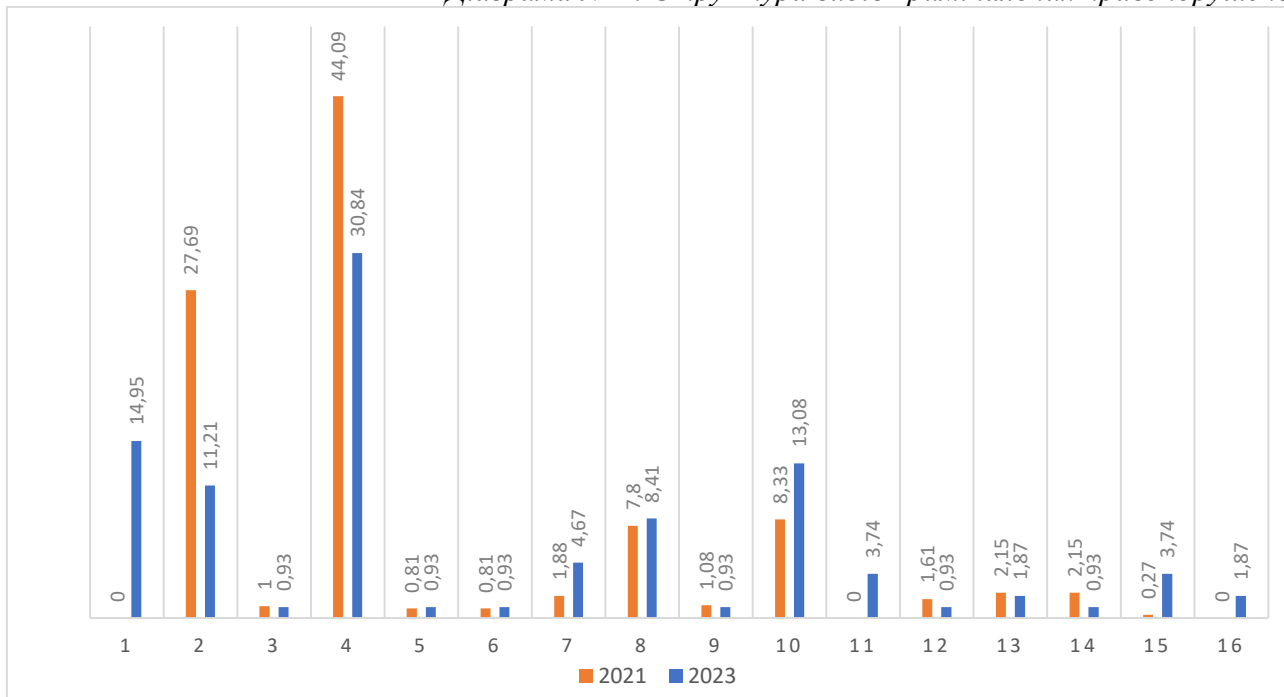
Основними видами кримінальних правопорушень, що перебували на розгляді суду у 2023 році є:

1. Злочини проти основ національної безпеки України;
2. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи;
3. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи;
4. Кримінальні правопорушення проти власності;
5. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності;
6. Кримінальні правопорушення проти довкілля;
7. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки;
8. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту;
9. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності;

10. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення;
11. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації;
12. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів;
13. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг;
14. Кримінальні правопорушення проти правосуддя;
15. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення);
16. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

У діаграмі № 2 здійснено порівняння питомої ваги у відсотках вказаних вище видів кримінальних правопорушень, що перебували в провадженні суду у 2021 та 2023 роках

Діаграма № 2. Структура видів кримінальних правопорушень

Із загальної кількості кримінальних проваджень, що перебували в провадженні суду: 27 проваджень про злочини невеликої тяжкості (кримінальні проступки), 20 проваджень про злочини середньої тяжкості, 53 провадження про тяжкі злочини та 7 проваджень про особливо тяжкі злочини.

У 2023 році в провадженні суду перебувало 19 кримінальних проваджень щодо жінок та 1 кримінальне провадження щодо неповнолітніх.

Із 53 кримінальних проваджень розглянутих із ухваленням вироку в 2 затверджено угоду про примирення та в 4 затверджено угоду про визнання винуватості.

У 2023 році в 4 кримінальних провадженнях прийнято рішення про застосування конфіскації.

У кримінальних провадженнях, що були розглянуті у 2023 році, 34 жінки були потерпілими від кримінальних правопорушень, що становить 57,63 % від загальної кількості потерпілих.

Всі потерпілі у кримінальних провадженнях, що були розглянуті у 2023 році, віком від 18 років і старші.

Слідчими суддями Балаклійського районного суду Харківської області у 2023 році було розглянуто 576 клопотань, скарг та заяв, з них: 540 клопотань прокурора, слідчого та інших осіб; 32 скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора та інших осіб під час досудового розслідування; 4 заяви про відвід.

У 2023 році на розгляді слідчих суддів суду перебувало 24 клопотання про застосування запобіжних заходів, що на 17 клопотань менше ніж у 2021 році.

Із загальної кількості клопотань про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, які перебували в провадженні суду, задоволено 27 %, що на 36 % менше ніж у 2021 році.

У 2023 році залишилось не розглянутими 16,15 % від загальної кількості клопотань прокурора, слідчого та інших осіб, що на 15,55 % більше ніж у 2021 році.

У 2023 році в провадженні суду перебувало 68 клопотань (подань) в порядку виконання судових рішень, з них 59 було розглянуто, що становить 87 %.

Із загальної кількості клопотань (подань) в порядку виконання судових рішень, що були розглянуті у 2023 році, 42 задоволено.

Найбільше в провадженні суду перебувало клопотань про звільнення від призначеного покарання з випробуванням після закінчення іспитового строку (38,24 %).

На кінець звітного періоду 9 клопотань залишилось не розглянутими.

Аналіз судової статистики щодо осіб, притягнутих до кримінальної відповідальності

Згідно з даними судової статистики Балаклійського районного суду Харківської області за 2023 рік набрали законної сили судові рішення стосовно 41 особи (звіт форми 6 за 2023 рік).

Стосовно 5 осіб кримінальне провадження було закрито.

Причинами закриття кримінального провадження були:

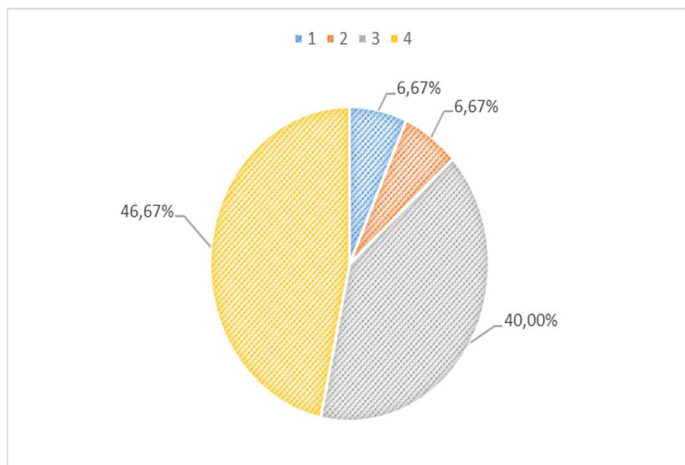
1. У зв'язку з відмовою прокурора або потерпілого, його представника від обвинувачення в кримінальному провадженні – стосовно 3 осіб;
2. У зв'язку із смертю обвинуваченого – стосовно 1 особи;
3. З інших підстав – стосовно 1 особи.

До 5 засуджених застосовано покарання у вигляді позбавлення волі на певний строк.

Всього у 2023 році покарання не пов'язане з позбавленням волі призначено 15 засудженим.

У 2023 році до засуджених, окрім позбавлення волі на певний строк, застосовано такі види покарань:

1. Службове обмеження для військовослужбовців – 1 особі;
2. Громадські роботи – 1 особі;
3. Штраф – 6 особам;
4. Позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю – 7 особам.

Діаграмою № 3 проілюстровано відсоткове відношення кількості засуджених, до яких застосовано покарання не пов'язане з позбавленням волі.

Найбільше засудженим було призначено покарання у вигляді позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю (46,67%).

У 2023 році до одного засудженого було застосовано додаткове покарання у вигляді конфіскації майна.

2023 році питома вага засуджених, яких було звільнено від покарання з випробуванням, що становить 44,44 %. У порівнянні з 2021 роком цей показник менше на 1,09 %.

У 2023 році засуджено осіб віком від 30 до 50 років (52,78%), від 50 до 65 років (30,56%), від 25 до 30 років (5,56%) та від 18 до 25 років (5,56%) (звіт форми 7 за 2023 рік).

У звітному періоді неповнолітніх осіб не було засуджено.

Серед засуджених у 2023 році: 5 військовослужбовці, 3 приватні підприємці, 1 інші заняття, 3 пенсіонери, у тому числі інваліди, 24 працездатні, які не працюють і не навчаються.

У звітному періоді засуджено 4 осіб, які мають не зняту і не погашену судимість.

Розділ III. Аналіз судової статистики щодо розгляду справ адміністративного судочинства

У 2023 році в провадження Балаклійського районного суду Харківської області надійшло 6 позовних заяв в порядку адміністративного судочинства (звіт форми 1-а за 2023 рік).

За результатами підготовчого розгляду адміністративних позовів: 1 було повернуто, 2 направлено за підсудністю, 3 відкрито провадження.

Загальна кількість адміністративних справ, що перебували в провадженні суду у 2023 році, на 94,34 % менше ніж у 2021 році.

Із 3 справ адміністративного судочинства, що перебували в провадженні суду, 2 розглянуто, з них: в одній задоволено вимоги позовної заяви.

На кінець звітнього періоду одна справа адміністративного судочинства залишилась не розглянутою.

Розділ IV. Аналіз судової статистики щодо розгляду справ цивільного судочинства

У 2023 році в провадженні суду перебувало 235 заяв наказного провадження (на 80,42 % менше ніж у 2021 році) та 11 заяв про скасування судового наказу (на 57,69 % менше ніж у 2021 році) (звіт форми 1-ц за 2023 рік).

Переважно перебували в провадженні суду заяви про видачу судового наказу щодо стягнення заборгованості за оплату житлово-комунальних послуг, телекомунікаційних послуг, послуг телебачення та радіомовлення (92,73 %).

За результатами розгляду заяв у 20,43 % справ відмовлено у видачі судового наказу.

У 2023 році було задоволено 7 заяв про скасування судового наказу.

В провадженні суду у 2023 році перебувало 640 заяв позовного провадження (на 38,28 % менше ніж у 2021 році). З них відкрито провадження за 235 заявами, що становить 36,72 % від загальної кількості.

На кінець звітнього періоду залишились не розглянутими 377 заяв, що становить 58,91 %.

У 2023 році в провадженні суду перебувало 237 справ цивільного провадження (на 77,01% менше ніж у 2021 році), з них 172 розглянуто.

Із загальної кількості справ, розглянутих в звітному періоді, у 155 позов задоволено.

У 2023 році в провадженні суду найбільше перебувало справ наступних категорій:

- справи у спорах, що виникають у сімейних правовідносинах – 107 справ;
- справи у спорах, що виникають із правочинів – 95 справ.

На кінець звітнього періоду залишилось не розглянутими 65 справ позовного провадження.

У провадженні суду в 2023 році перебувало 58 заяв окремого провадження (на 48,21 % менше ніж у 2021 році). З них відкрито провадження за 39 заявами.

Із загальної кількості справ окремого провадження, що перебували в провадженні суду, 27 справ розглянуто, з них 25 із задоволенням заяви.

Найбільше в провадженні суду перебувало справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення (64,10 % від загальної кількості справ окремого провадження).

На кінець звітнього періоду залишилось не розглянутими 12 справ окремого провадження.

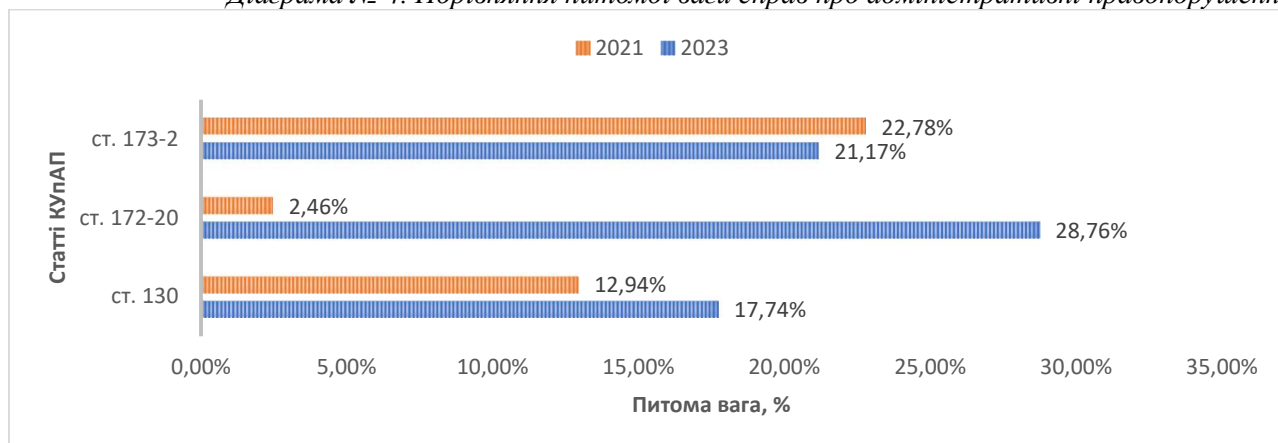
Розділ V. Аналіз судової статистики щодо розгляду справ про адміністративні правопорушення

Згідно з даними судової статистики Балаклійського районного суду Харківської області (звіт форми 1-п) у 2023 році в провадженні суду перебувало 699 справ про адміністративне правопорушення, що на 44,52 % менше ніж у 2021 році.

Найбільшу питому вагу справ про адміністративні правопорушення мають справи за такими категоріями:

1. Керування транспортними засобами або суднами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції (ст. 130 КУпАП) – 17,74 %;
2. Розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв військовослужбовцями (ст. 172-20 КУпАП) – 28,76 %;
3. Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування (ст. 173-2 КУпАП) – 21,17 %.

Діаграма № 4. Порівняння питомої ваги справ про адміністративні правопорушення

У діаграмі № 4 здійснено порівняння питомої ваги справ за зазначеними вище адміністративними правопорушеннями у 2023 році із показниками за цими категоріями справ у 2021 році.

Як видно із діаграми № 4 питома вага справ про адміністративні правопорушення за ст. 130 та 172-20 КУпАП, що перебували в провадженні суду у 2023 році більша ніж у 2021 році, питома вага справ про адміністративні правопорушення за ст. 173-2 КУпАП менша ніж у 2021 році.

У 2023 році в провадженні суду перебувало 2 справи про адміністративні правопорушення пов'язані з корупцією.

У 2023 році Балаклійським районним судом Харківської області розглянуто 533 справи про адміністративні правопорушення. На кінець звітнього періоду залишилось не розглянутими 113 справ, що становить 16,17 % від загальної їх кількості.

За результатами розгляду справ у звітньому періоді 423 особам було накладено адміністративне стягнення. До 4 неповнолітніх було застосовано заходи, передбачені статтею 24-1 КУпАП.

Судом було закрито провадження у справах щодо 106 осіб, що становить 19,89 % від кількості осіб, щодо яких розглянуто справи. У порівнянні з показниками 2021 року у 2023 році цей показник менше на 15,89 %.

Провадження у справах закривались у зв'язку із відсутністю події і складу адміністративного правопорушення (щодо 64 осіб), у зв'язку із закінченням строків накладення адміністративного стягнення (щодо 31 особи), у зв'язку із передачею справи прокурору, органу досудового розслідування (щодо 2 осіб) та у зв'язку зі звільненням від адміністративної відповідальності при малозначності правопорушення (щодо 8 осіб).

У звітному періоді судом було накладено такі адміністративні стягнення:

1. Попередження – 20 особам;
2. Штраф – 401 особі;
3. Суспільно-корисні роботи – 1 особі;
4. Арешт з утриманням на гауптвахті – 1 особі.

У вигляді додаткових були накладені такі адміністративні стягнення:

1. Конфіскація предмета, грошей – 20 особам;
2. Позбавлення спеціального права (керування транспортним засобом) – 40 особам.

Із загальної кількості осіб притягнутих до адміністративної відповідальності 16,63 % жінок.

За родом занять особами притягнутими до адміністративної відповідальності переважно були: військовослужбовці (173 особи) та працездатні, які не працювали і не навчалися (162 особи).

Висновки

У 2023 році в провадженні суду перебували кримінальні провадження щодо злочинів проти основ національної безпеки України; кримінальних правопорушень у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації та кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Поява цих категорій кримінальних справ в провадженні суду серед іншого пов'язана із воєнною агресією та повномасштабним вторгненням РФ на територію України, тимчасовою окупацією частини території України і оголошенням внаслідок цього воєнним станом на всій території України.

Найбільшій кількості засуджених було призначено покарання у вигляді позбавлення права займати певні посади або займатися певною діяльністю та штрафу.

Переважною групою засуджених у 2023 році є особи віком від 30 до 50 років, від 50 до 65 років та працездатні, які не працюють і не навчаються.

Така тенденція може вказувати на зв'язок рівня злочинності із недостатньою кількістю робочих місць на території, на яку розповсюджується територіальна юрисдикція Балаклійського районного суду Харківської області.

Невелика кількість справ адміністративного судочинства може бути пов'язана із меншим, порівняно із 2021 роком періодом роботи суду та зменшенням кількості населення, що проживає на території Балаклійської міської, Донецької селищної та Савинської селищної територіальних громад, а також із обмеженою у місцевих загальних судів предметною підсудністю розгляду справ адміністративного судочинства.

У справах наказного провадження у 2023 році переважали справи про стягнення заборгованості за оплату житлово-комунальних послуг, телекомунікаційних послуг, послуг телебачення та радіомовлення. У справах позовного провадження - справи у спорах щодо сімейних правовідносин. У справах окремого провадження - справи щодо встановлення фактів, що мають юридичне значення.

Найбільше серед справ про адміністративні правопорушення в провадженні суду перебувало справ про розпивання пива, алкогольних, слабоалкогольних напоїв військовослужбовцями.

Збільшення кількості справ про адміністративні правопорушення щодо військовослужбовців пов'язано із проведенням в Україні мобілізації, збільшенням особового складу військових частин та веденням на частині території Харківської області бойових дій.

Отже, у 2023 році в провадженні суду перебувало менше справ і матеріалів порівняно із 2021 роком у зв'язку із меншим періодом роботи суду, збройною агресією РФ проти України та зменшенням кількості населення, що проживає на території, на яку поширюється підсудність Балаклійського районного суду Харківської області.

Внаслідок зменшення кількості суддів, які фактично здійснювали правосуддя, збільшилось навантаження на суддів та зменшилась питома вага розглянутих справ і матеріалів у суді.

З метою дотримання розумних строків розгляду справ судді призначають судові засідання в режимі відеоконференції.

В той же час, виникнення технічних проблем, пов'язаних із підключенням до мережі Інтернет, призводить до неможливості проведення судових засідань, що потребують фіксування технічними засобами, оскільки фіксування проведення судових засідань здійснюється засобами підсистеми відеоконференцзв'язку Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Також внаслідок особливостей роботи цієї підсистеми стає неможливим фіксування судових засідань в залах не обладнаних відеокамерами.

Наразі, у Балаклійському районному суді Харківської області повністю укомплектовано тільки один зал судових засідань для проведення відеоконференцій та здійснення фіксації судових засідань.

В.о. голови суду

Валентина ТИМОНОВА